

Ympäristövalvonn valvontasuunnitelma vuosiyhteenveto 2024

Sipoon kunta

liite / bilaga 1 / 6. § RAKYMP 28.1.2025

Sisällys

1 Johdanto.....	1
2 Muutokset valvonnan voimavaroissa.....	1
3 Valvontakohteisiin liittyvät muutokset.....	1
4 Toteutunut suunnitelmallinen valvonta	2
4.1 Ympäristönsuojelulain mukaiset vuositarkastukset	2
4.2 Jätelain mukaiset suunnitelmalliset tarkastukset.....	3
4.3 Ulkoilulain mukaiset suunnitelmalliset tarkastukset.....	3
4.4 Projektiluontoinen suunnitelmallinen valvonta	3
4.5 Yhteenvedo suunnitelmallisista tarkastuksista	3
4.6 Vuosiraportointi ja toiminnan vaikutusten tarkkailu.....	3
4.7 Laitosvalvonnan arviointi ja kehittäminen.....	3
5 Tarkastukset muihin kuin valvontaohjelmassa määriteltyihin kohteisiin	4
5.1 Ympäristönsuojelulain muun kuin lupavelvollisen toiminnan sekä vesilain mukaiset tarkastukset.....	4
5.2 Maasto- ja vesiliikennelain mukaiset tarkastukset	4
5.3 Merenkulun ympäristönsuojelulain valvonta	4
5.4 Leväseuranta.....	5
6 Muut valvontatoimet	5
6.1 Haittailmoitukset.....	5
6.2 Poikkeamiset säädöksistä.....	5
6.3 Lausunnot	5
6.4 Selvityspyynnöt, kehotukset ja hallintopakkoon liittyvät toimet.....	6
6.5 Tutkintapyynnöt.....	6
7 Yhteistyö.....	6

1 Johdanto

Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunta hyväksyi 15.2.2023 § 22 ympäristövalvonnan ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaisen valvontasuunnitelman vuosille 2023-2025. Suunnitelman tavoitteena on kehittää, yhtenäistää ja tehostaa valvontatoimia sekä mahdollistaa valvonnan toteutumisen seuranta. Valvontasuunnitelman mukaisesti toteutuneesta suunnitelmallisesta valvonnasta tehdään vuosiyhteenveto sisältäen valvontasuunnitelmassa esitetyt tiedot. Vuoden 2024 valvontaohjelma hyväksyttiin 28.2.2024 § 15. Valvontaohjelmassa on oltava suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista erityyppisten luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista; tiedot muista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä sekä kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Tämä vuosikertomus koskee ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaisen valvontasuunnitelman mukaisen ohjelman toteutumista vuonna 2024. Vuosikertomuksen tavoitteena on arvioida toteutunutta suunnitelmallista valvontaa ja tehdä kehitysehdotuksia seuraavalle vuodelle.

2 Muutokset valvonnan voimavaroissa

Vuonna 2024 ympäristövalvonnassa oli maltillisesti henkilövaihdoksia ja -muutoksia. Kesäkuussa ympäristötarkastaja jäi noin puolen vuoden vuorotteluvapaalle ja häntä paikkasi tuona aikana viransijainen. Ympäristöasiantuntijan resurssissa on ollut jonkin verran vajetta, jota on paikattu sisäisesti muiden viranhaltijoiden toimesta. Tämä on luonnollisesti vaikuttanut hieman alentavasti yksikön tehtyihin työvuosiin suhteessa henkilöresurssiin, joka vuonna 2024 oli 6,5 henkilöä..

3 Valvontakohteisiin liittyvät muutokset

Vuoden 2024 lupa- ja ilmoituspäätöksiin sekä rekisteröitäviin toimintojen kirjauksiin ja valvontaan liittyvät muutokset:

- ympäristöluvalla toimiva valmisbetoniasema muutettiin rekisteröidyksi toiminnaksi ja lisättiin ympäristönsuojelun tietojärjestelmään
- yksi asfalttiaseman rekisteröinti päätettiin
- yksi jakeluaseman rekisteröinti päätettiin
- ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan rauettamispäätökseen liittyvät toimet on aloitettu kolmen luvan osalta (lämpökeskus, pellettituotantolaitos ja elintarviketuotantoon liittyvä lupa)
- ympäristönsuojelulain mukaiseen yleiseen ilmoitusmenettelyyn kuuluvan eläinsuojan rauettamispäätökseen liittyvät toimet on aloitettu
- vedettiin pois yksi jätteen käsittelyä koskeva ympäristölupahakemus Nikkilässä

Vuoden 2024 lopussa vireillä olevia ympäristö- tai maa-ainelupahakemuksia tai ns. yhteislupahakemuksia oli yhteensä kolme:

- maa-ainestenoton yhteislupahakemus Linnanpellossa,
- Nikkilässä sijaitsevan jakeluaseman ympäristöluvan tarkistamishakemus
- maakaatopaikan ympäristölupahakemus Söderkullassa.

4 Toteutunut suunnitelmallinen valvonta

4.1 Ympäristönsuojelulain mukaiset vuositarkastukset

Vuonna 2024 Sipoon ympäristövalvonnan ensisijaisessa valvonnassa oli 29 ympäristönsuojeluvalvonnan ympäristölupa-, rekisteröintivelvollista tai yleisen ilmoitusmenettelyn piiriin kuuluvaa laitosta. Eniten oli polttoaineen jakeluasemia, energiantuotantolaitoksia ja mineraalituotteiden valmistusta sekä eläinsuojia. Vuodelle 2024 valvontaohjelmassa oli suunniteltu yhteensä 11 vuositarkastusta yllä mainittuihin laitoksiin.

Taulukko 1. YSL:n 27, 28, 115 a ja 116 §:n mukaiset Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivallassa olevat laitokset; valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset vuonna 2024

Laitos / toiminta	Kokonais- lukumäärä 2024	Vuodelle 2024 suunnitellut tarkastukset	Vuoden 2024 aikana tarkastettu
Energian tuotanto	6	2	2
Kemikaalien tai polttoaineiden valmistus, varastointi, käyttö tai käsittely	8	3	3
Mineraalituotteiden valmistus	4	2	1
Eläinsuojat ja kalankasvatus	4	3	2
Jätehuolto	1	1	1
Liikenne	1	0	0
Elintarviketuotanto	1	0	0
Muut	4	0	0
Yhteensä	29	11	9

Vuonna 2024 toteutui lähes kaikki suunnitelluista valvontaohjelman mukaisista tarkastuksista, eli 9 kpl 11:sta.

Yleisen ilmoitusmenettelyn piiriin kuuluva eläinsuoja, jonka tarkastus oli alun perin suunniteltu tehtäväksi vuonna 2023, mutta siirretty vuodelle 2024 mm. henkilöstömuutoksista ja priorisoinneista johtuen, on lopettanut toimintansa vuonna 2024.

Toinen poikkeama valvontaohjelmasta koski valmisbetoniaseman tarkastusta. Valmisbetoniaseman ympäristöluvan raukeamisesta säädetään ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetun lain 437/2017 siirtymäsäännöksissä ja asema tuli rekisteröidä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään viimeistään 1.1.2025. Rekisteröinnin myötä aseman tarkastus siirtyi vuoteen 2025.

Rekisteröitävien toimintojen osalta suoritettiin kaikki neljä valvontaohjelman suunnitelman mukaista tarkastusta. Sen lisäksi suoritettiin yksi VOC-laitokseen liittyvä tarkastus.

Ympäristövalvonnasta osallistuttiin myös 6 valtion ympäristölupaviranomaisten myöntämien ympäristölupien suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksiin Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. ELY-keskuksen päävastuulla olevat tarkastukset eivät sisälly Sipoon kunnan ympäristövalvonnan valvontasuunnitelman taulukko-osioon.

4.2 Jätelain mukaiset suunnitelmalliset tarkastukset

Sipoossa on 6 jätekisteriin merkittyä jätelain 100 § mukaista toimijaa, jotka harjoittavat jätteen ammattimaista keräystä. Vuoden 2024 valvontaohjelmassa oli tarkastusvuorossa yksi toiminto, joka tarkastettiin.

4.3 Ulkoilulain mukaiset suunnitelmalliset tarkastukset

Valvontaohjelman mukaan kummallekin ilmoitusvelvolliselle leirintäalueelle (Ulkoilulaki (606/1973) 20 §) oli suunniteltu tarkastus vuonna 2024. Toinen tarkastus suoritettiin, mutta toinen siirtyi vuoteen 2025.

4.4 Projektiluontoinen suunnitelmallinen valvonta

Vuonna 2020 aloitettiin ympäristönsuojelulain mukainen projektiluontoinen hevostalleihin kohdistuva useamman vuoden kestävä valvontaprojekti. Vuonna 2024 tarkastettiin viisi projektiin kuuluvaa hevostallia.

Vuonna 2018 alkanut autokorjaamoihin kohdistunut jätelain mukainen valvontaprojekti ei edennyt vuonna 2024. Erityistä jätelain piiriin kuuluvaa valvontaprojektia ei ollut suunnitteilla vuodelle 2024.

4.5 Yhteenveto suunnitelmallisista tarkastuksista

Tarkastusten osalta voidaan todeta, että aikaisempien vuosien henkilöstövajeesta ja -muutoksista johtuvia viiveitä ollaan saatu hyvin kurottua kiinni. Esimerkiksi jakeluasemista kaikki yhdeksän asemaa on tarkastettu vuoden 2022 jälkeen ja kaikki kuusi lämpölaitosta on tarkastettu vuoden 2021 jälkeen, joten näiden osalta ollaan ajan tasalla. Valvontaohjelman suunnitelman mukaisista tarkastusväleistä poiketaan enää rekisteröityjen toimintojen osalta koskien yhtä VOC -laitosta ja vuonna 2024 rekisteröityä valmisbetoniasemaa sekä ympäristölupien osalta yhtä eläinsuojaa. Tavoitteena on, että valvontaohjelman mukaisten tarkastusten osalta ollaan ajan tasalla vuoden 2025 loppuun mennessä.

4.6 Vuosiraportointi ja toiminnan vaikutusten tarkkailu

Lupavelvollisten laitosten vuosiraportit saapuvat pääosin alkuvuodesta ja toiminnan vaikutusten tarkkailutulokset (kuten vesistö- ja pohjavesitarkkailutulokset) ympäristölupien lupamääräyksien mukaisesti. Kaikissa lupapäätöksissä ei ole vuosiraportointivelvoitetta. Vuosiraportit tarkastettiin pääsääntöisesti kevään ja kesän aikana.

4.7 Laitosvalvonnan arviointi ja kehittäminen

Ennakkoon suunniteltu laitosvalvonta säännöllistää valvontaa ja johdonmukaistaa tarkastuskäytäntöjä. Säännöllisellä valvontayhteistyöllä lupavelvollisen laitoksen kanssa viranomaiselle muodostuu parempi kokonaiskuva mm. laitoksen ympäristönsuojelullisesta tasosta. Säännöllinen valvonta on sujuvoittanut yhteistyötä viranomaisen ja toiminnanharjoittajan välillä myös muissa kuin vuositarkastuksiin liittyvissä asioissa.

Valvontasuunnitelman mukaisessa valvonnassa on edelleen mahdollisuuksia tehostamiseen. Vuonna 2025 tehostetaan edelleen valvonnan dokumentointia, niin tarkastuspöytäkirjojen kuin kehotusten osalta. Vuositarkastusten yhteydessä ilmenneiden puutteiden korjaamisen valvomiseksi suunniteltujen uusintatarkastusten toteutuksessa jatketaan laajan ja suppean jälkitarkastuksen mallia. Suppea tarkoittaa, että viranhaltija käy tarkastamassa pienen puutteen korjaamisen soveltuviissa tilanteissa, ilman toiminnanharjoittajan läsnäoloa. Mahdollisuuksien mukaan toiminnanharjoittaja voi osoittaa kehotuksen noudattamisen myös valokuvoin, jolloin varsinaista tarkastuskäyntiä ei tarvita.

5 Tarkastukset muihin kuin valvontaohjelmassa määriteltyihin kohteisiin

5.1 Ympäristönsuojelulain muun kuin lupavelvollisen toiminnan sekä vesilain mukaiset tarkastukset

Ympäristönvalvonnan tehtäviin kuuluvat myös ympäristönsuojelulain muun kuin lupavelvollisen toiminnan tarkastukset sekä mm. vesilain mukaiset tarkastukset. Ympäristövalvonta teki vuoden 2024 aikana noin 51 tällaista tarkastusta tai maastokäyntiä. Osittain näiden tarkastusten tarve ilmenee valmisteltavien päätöksien yhteydessä, osittain lausunnonantamisen yhteydessä ja osittain tarkastusten tarve syntyy siitä, että asukkaat ilmoittavat havaitsemiaan haittoja ympäristövalvontayksikköön.

5.2 Maasto- ja vesiliikennelain mukaiset tarkastukset

Maasto- tai vesiliikennelain mukaisesti luvitettuja kohteita tarkastetaan tarpeen mukaan niinä vuosina, kun alueella on toimintaa. Vuonna 2024 Sipoossa oli yksi maastoliikennelain mukainen maastoliikenneterata, jonka toiminta oli hyvin suppeaa ja jonka lupa on myönnetty kevääseen 2025. Lisäksi tarkasteluvuonna myönnettiin lyhytaikainen maastoliikennelain mukainen lupa päivän kestäväälle kansallisen tason moottoriurheilukilpailulle. Vastaavanlainen lupa myönnettiin myös vuonna 2023. Vesiliikennelain mukaiselle harjoitus- ja kilpailutoiminnalle myönnettiin lupa vuonna 2022 ja lupa on voimassa vuoteen 2032 saakka.

5.3 Merenkulun ympäristönsuojelulain valvonta

Merenkulun ympäristönsuojelulain nojalla kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo erityisesti huvivenesatamien jätehuoltoa ja huviveneistä peräisin olevien jätteiden vastaanottoa. Ympäristönsuojeluviranomainen hyväksyy huvivenesatamien jätehuoltosuunnitelmat ja merkitsee ne ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Sipoossa on 4 rekisteröitynyttä huvivenesatamaa. Merenkulun ympäristönsuojelulaki on muuttunut siten, että vuodesta 2022 alkaen 25 venepaikan huvivenesataman jätehuoltosuunnitelma tulee rekisteröidä. Selvitys uusien rekisteröimistä edellyttävien satamien määrästä aloitettiin vuonna 2023 ja tavoitteena on saattaa venesatamien jätehuollon rekisteröinti ajan tasalle vuonna 2025.

Vuonna 2024 ympäristövalvonnan hallintapakkoon kuulunut merenkulun ympäristönsuojelulakiin liittyvä toimenpide saatiin päätökseen.

5.4 Leväseuranta

Vuonna 2024 ympäristövalvontayksikkö teki edellisvuosien tapaan keväästä syksyyn jokaviikkoista levätarkkailua Taasjärvellä ja Savijärvellä osana valtakunnallista levätarkkailuohjelmaa.

6 Muut valvontatoimet

6.1 Haittailmoitukset

Muita kuin luvan- tai ilmoituksenvaraisia toimintoja koskevia haittailmoituksia tuli tarkasteluvuonna noin 83 kpl, eli suunnilleen saman verran kuin edellisvuonna. Ilmoitukset koskivat pääasiassa roskaantumista, mutta myös mm. jätevesiä, jätteenpolttoa, melua ja vieraslajihavaintoja. Ympäristövalvonta pyrkii reagoimaan ilmoituksiin resurssiensa puitteissa kiireellisyysjärjestyksessä.

Jätelain yleistä valvontaa ja roskaantumisen valvontaa on tehty pääasiassa haittailmoitusten ja kirjallisten vireillepanojen perusteella. Jätelain, lähinnä roskaantumisen valvonta, muodostaa yksittäisenä osa-alueena huomattavasti enemmän tarkastuksia, selvityspyyntöjä, kehotuksia sekä hallintopakkoon liittyviä toimia, kuin muu ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluva substanssialue.

6.2 Poikkeamiset säädöksistä

Ympäristönsuojelulain kertaluonteiseen toimintaan kuuluvan meluilmoituksen perusteella tehtiin neljä viranhaltijapäätöstä vuonna 2024. Meluilmoituksia tuli vireille vain kolmasosa verrattuna edelliseen vuoteen. Samaisen lain 156 d §:n mukaisia poikkeamishakemuksia talousjätevesien käsittelyvaatimuksista oli vuoden 2024 lopussa vireillä 4 kpl.

Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamishakemuksia käsiteltiin vuonna 2024 kuusi kappaletta, mikä on hieman vähemmän kuin edellisenä vuotena. Pääosin hakemukset koskivat käytöstä poistettujen öljysäiliöiden maahan jättämistä.

6.3 Lausunnot

Ympäristövalvonta antaa lausuntoja muiden toimijoiden toimivaltaan liittyviin päätöksiin, selvityksiin ja suunnitelmiin. Lisäksi ympäristönsuojeluviranomainen antaa lausuntoja omaan toimivaltaan liittyvistä tapauksista, joista ei tehdä varsinaista päätöstä. Vuonna 2024 ympäristövalvonnassa valmisteltiin 65 lausuntoa. Osan lausunnoista antoivat ympäristövalvonnan viranhaltijat toimintasäännön perusteella ja osan valiokunta.

Tarkasteluvuonna käsiteltiin 3 kpl nitraattiasetuksen mukaista ilmoitusta.

6.4 Selvityspyynnöt, kehotukset ja hallintopakoon liittyvät toimet

Vuonna 2024 selvityspyyntöjä, kehotuksia tai hallintopakoon liittyviä toimia tehtiin lupavelvollisesta tai rekisteröitävästä toiminnasta 13 kpl ja muusta toiminnasta 16 kpl. Tämä on enemmän laitoskohtaisia tapauksia kuin edellisenä vuonna, mutta suunnilleen saman verran koskien muita toimintoja.

6.5 Tutkintapyynnöt

Viranomaisen virkavelvollisuuteen kuuluu tehdä ilmoitus poliisille aina kun epäillään rikoslaissa 48:1-4 §:ssä tarkoitettua tekoa tai laiminlyöntiä. Tarkasteluvuonna 2024 ei tehty tutkintapyyntöjä.

7 Yhteistyö

Valvonnan yhtenäistämiseksi ympäristövalvontayksikkö tekee yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa. Ympäristövalvonta toimii yhteistyössä muiden sidosryhmien kanssa kunnan sisällä ja ylikunnallisesti. Vuonna 2024 tehtiin kunnan sisäisten sidosryhmien lisäksi yhteistyötä sekä lupavelvolliseen toimintaan liittyen että muissa ympäristöalueeseen liittyvissä toiminnoissa ja tehtävissä:

- Edustaja Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen Vesien- ja Ilmansuojeluyhdistyksen hallituksessa ja vuosikokouksessa
- Yhteistyöprojekti Sipoonjoen taimenkannan elvyttämiseksi
- Keski-Uudenmaan virtavesihelmet Helmi-keskittymä
- Rannikkovesien kunnostusverkosto
- Uudenmaan Lumo-yhteistyöryhmä (entinen Helmi)
- Uudenmaan vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmä 2024-2029
- Sipoon ja Porvoon ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon viranhaltijoiden, Sipoon ja Porvoon luottamusmiesten sekä Kilpilahden alueen yrityksiä ympäristönsuojelun yhteistyöryhmä
- Pääkaupunkiseudun kuntien hevostallityöryhmä ja jätetarkastajapalaverit
- Yhteistyö Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen talousrikosyksikön ympäristörikostutkinnan, syyttäjän, tullin, pelastuslaitoksen sekä valtion ja kuntien lupa- ja valvontaviranomaisten kanssa
- Yhteistyö Uudenmaan jätehuoltolautakunnan/jätehuoltokoordinaattorin kanssa
- Yhteistyö Itä-Uudenmaan ja pääkaupunkiseudun ympäristönsuojeluviranhaltijoiden kanssa
- Yhteistyö poliisin ja pelastusviranomaisten kanssa
- Yhteistyö Suomen ympäristökeskuksen kanssa jätteenvientiasioissa.
- Yhteistyö Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa vesilain ja ympäristönsuojelulain valvonnassa
- Aluehallintoviraston kanssa tarvittaessa yhteistarkastuksia sekä ennakkoneuvotteluja lupa-asioiden käsittelyn yhteydessä